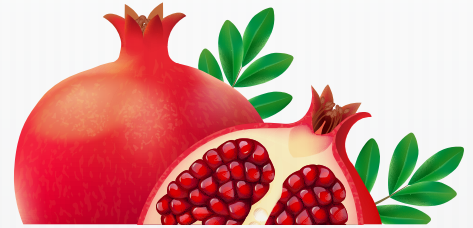

מאירים המועדים

מה קרה בראש השנה?

יום בריאת האדם

בתאריך א' בתשרי, היום השישי למעשה בראשית, נברא אדם הראשון וחווה. היה זה אחר בריאת העולם על כל ייצוריו, אך עדיין לא היה נברא בעל-בחירה שיבוא ויכיר בגדולת הבורא. עתה, משנוצר האדם, הוא פנה לכל הנבראים בקריאה "בואו נשתחוה ונכרעה, נברכה לפני ה' עושנו¹", והם ענו לעומתו "ה' מלך גאות לבש²" ובכך קיבלו עליהם את מלכות ה'. וכך, בכל שנה, כשאנו תוקעים בשופר, אנו 'מרעננים' את הכתרת מלכות ה' בעולם ומקבלים עלינו את עול מלכותו יתברך.

יום הדין

יום זה הוא כמו 'ראש' המשפיע לכל אברי הגוף, וכך ראש השנה הוא 'יום הדין' בו ה' יושב על כסא מלכותו, שופט את כל הנבראים וקובע לכל אחד קצבה - בבריאות, פרנסה, משפחה וחיים, לכל השנה הבאה. חכמינו זכרונם לברכה אומרים כי בזכות מצוות תקיעת השופר ה' "עומד מכסא דין ויושב על כסא רחמים". כשאנו מקיימים את מצוות היום בשמיעת קול השופר ומתנהגים ביום זה כראוי - במחשבות, דיבורים ומעשים טובים - אנו זוכים להתברך בשנה טובה ומתוקה.

עקדת יצחק

ביום זה התרחש גם ניסיון עקדת יצחק. בשל סיבות אלו, המצווה המרכזית בראש השנה היא התקיעה בשופר (מקורן איל) שנועד להזכיר את האיל שעלה לקורבן תחת יצחק, את הכתרת ה' למלך על העולם - כפי המנהג בעבר להריע בשופר בעת הכתרת המלך, ואת מעמד מתן תורה שהיה מלווה בקולות וברקים. בנוסף קול השופר נועד למלא את לבנו בחרדה ולעורר אותנו בתשובה.

1 תהלים צה, ו
2 תהלים צג, א

מנהגי ערב ראש השנה (כ"ט אלול תשע"ח - 9.9.18)

- < בערב ראש השנה נהוג ללכת לקברי צדיקים ולתת צדקה.
- < יש לנצל יום זה לבקשת סליחה מאנשים שפגענו בהם חלילה, ואין להמתין עד ערב יום כיפור.
- < עורכים בבוקרו של היום 'התרת נדרים' בפני שלושה אנשים (ועדיף שיהיו עשרה), על פי הנוסח הנמצא בסיפורים/במחזורים.
- < יהודים רבים ברחבי העולם מנצלים יום חשוב זה וכותבים בקשת ברכה ('פדיון נפש') לרבי מליובאוויטש שיפעל בבית דין של מעלה, שתהיה שנה טובה ומבורכת בכל. את דף הבקשה נהוג להכניס באחד מספריו של הרבי וכן לשלוח לציון הקדוש על ידי מי שנוסע לשם או על ידי הדואר האלקטרוני בכתובת בכתובת ohel@ohelchabad.org או בפקס: 014)1718-7234444

כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה!

תקיעת שופר

כאמור, המצוה העיקרית של ראש השנה, בשני הימים, היא שמיעת קול השופר וחשוב לזכות בה אנשים, נשים ואפילו ילדים קטנים. תקיעת השופר נעשית בבית הכנסת לפני תפילת מוסף ובמהלכה, אך ניתן לזכות במצווה חשובה זו עד שקיעת החמה, בכל מקום. ניתן לברר בבית חב"ד שבאזור מגורכם (גם באמצעות אתר 'בית חב"ד') על מוקדי וזמני תקיעת השופר ברחבי העיר.

מדברי הרבי מליובאוויטש על חשיבות העניין:

"תקיעת שופר בראש-השנה למרות שהיא 'מצוות-עשה שהזמן גרמא' (חוב המצווה תלוי בזמן מסוים) ו(ממילא) רק האנשים מחוייבים בה - הרי מנהג ישראל להתאסף כולם יחדיו, הן האנשים והן נשים, ואף להביא את כולם לשמוע תקיעת שופר, ואפילו קטני קטנים שעדיין לא שייכים להבין את תוכן הברכה - גם הם עונים בקול עם כולם יחד אמר".

אמירת תהלים

בשל קדושת היום וכדי לזכות לכתובה וחתומה טובה יש לנצל כל רגע פנוי לאמירת תהלים, בידיעה שכל רגע ביום זה יש לו השפעה מכרעת על כל השנה כולה. המהדרים נוהגים לסיים לפחות פעמיים את כל ספר התהלים במהלך ימי ראש השנה.

סדר התשליך

לאחר תפילת מנחה של היום הראשון של ראש השנה, נהוג ללכת למקור מים עם דגים ולומר תפילה מיוחדת המכונה 'תשליך', על פי הפסוק "ותשליך במצולות ים כל חטאתם".

א מי א-ל כְּמוֹהוּ ב נִשְׂא עוֹן ג וְעָבַר עַל פְּשָׁע ד לִשְׁאִירֵי נִחְלָתוֹ
ה לא יִחְזָקוּ לַעַד אָפוּ ו כי חָפֵץ חֶסֶד הוּא: ז יִשׁוּב וְיִחַמְנוּ
ח יִכְבֹּשׁ עֲוֹנוֹתֵינוּ ט וְתִשְׁלִיךְ בַּמְּצוּלוֹת יָם כָּל חַטֹּאתֵינוּ: י תִּתֵּן אֲמַת
לִיעֲקֹב יא חֶסֶד לְאַבְרָהָם יב אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְרָהָם יג מִיָּמַי קָדְשׁ:
א מן הַמִּצְוֹת קִרְאתִי י-ה ב עֲנֵנִי בַּמִּרְחָבִים: ג א-ל דְּנִי לִי ד לא אֵירָא
ה מִה יַעֲשֶׂה לִי אֲדָם: ו א-ל דְּנִי לִי בְּעוֹזְרִי ז וְאֲנִי אֲרָא בְּשִׁנְאִי:
ח טוֹב לַחֲסוֹת בְּא-ל דְּנִי מִבְּטָח בְּאֲדָם: ט טוֹב לַחֲסוֹת בְּא-ל דְּנִי מִבְּטָח בְּנִדְבִים:
רְנָנוּ צְדִיקִים בְּא-ל דְּנִי, לְיִשְׂרָאֵל נְאֻה תְּהִלָּה: הוֹדוּ לַא-ל דְּנִי בְּכָבוֹד, בְּנִבְל עֲשׂוֹר וְזָמְרוּ לוֹ: שִׁירוּ לוֹ שִׁיר חֲדָשׁ, הִיטִיבוּ נֶגֶן בְּתִרְעוּתָהּ: פִּי יִשָּׁר דְּבַר א-ל דְּנִי, וְכָל מַעֲשָׂהוּ בְּאִמּוֹנָה: אֲהַב צִדִּיק וּמִשְׁפָּט, חֶסֶד א-ל דְּנִי מִלְּאָה הָאֲרֶץ: בְּדִבְרֵי א-ל דְּנִי שְׂמִים נַעֲשׂוּ וּבְרִיחַ פִּיו כָּל צְבָאִים: כֹּהֵן כָּהֵן מִי הֵימָּן, נִתַּן בְּאוֹצְרוֹת תְּהוֹמוֹת: יִירָאוּ מֵא-ל דְּנִי כָּל הָאֲרֶץ, מִמֶּנּוּ יִגְדְּלוּ כָּל יִשְׂרָאֵל תִּבְלִי: כִּי הוּא אֱמֵר וְיִהְיֶה, הוּא צִוָּה וַיַּעֲמֵד: א-ל דְּנִי הִפִּיר עֲצַת גּוֹיִם, הֵנִיא מִחֲשָׁבוֹת עַמִּים: עֲצַת א-ל דְּנִי לְעוֹלָם תַּעֲמֹד, מִחֲשָׁבוֹת לְבוֹ דָּר וְדָר: אֲשֶׁרִי הִגּוּי אֲשֶׁר א-ל דְּנִי אֱלֹהִי, הָעַם בְּחָר בְּחָר לְנִחְלָה לוֹ: מִשְׁמֵי הַבַּיִת א-ל דְּנִי, רָאָה אֶת כָּל בְּנֵי הָאָדָם: מִמֶּנּוּ שִׁבְתּוֹ הַשְׁגִּיתָ, אֵל כָּל יִשְׂרָאֵל הָאֲרֶץ: הִיצִיר יָחִיד לָבָשׁ, הַמְבִּיט אֶל כָּל מַעֲשֵׂיהֶם: אִין הַמֶּלֶךְ נוֹשֵׁעַ בְּרַב חֵיל, גָּבוֹר לֹא יִנָּצַל בְּרַב כֹּחַ: שֶׁקֶר הַסּוֹס לְחִשּׁוּעָה, וּבְרַב חֵיל לֹא יִמְלֹט: הִנֵּה עֵין א-ל דְּנִי אֵל יִרְאִי, לְמִיחָלִים לְחֶסֶד: לְהַצִּיל מִמּוֹת נַפְשָׁם, וּלְחַיּוֹתָם בְּרַב־עֵץ: נִפְשָׁנוּ חֲפָתָה לַא-ל דְּנִי, עֲרִנְנוּ וּמִגִּנְנוּ הוּא: כִּי בּוֹ יִשְׁמַח לְבָנוּ, כִּי בָשָׂם קִדְשׁוֹ בְּטַחְנוּ: יְהִי חֶסֶד א-ל דְּנִי עֲלֵינוּ כְּאֲשֶׁר יִחְלְנוּ לָךְ:
לא יִרְעוּ וְלֹא יִשְׁחִיתוּ כָּל הַיּוֹם קִדְשִׁי. כִּי מִלְּאָה הָאֲרֶץ דַּעַה אֶת א-ל דְּנִי כְּפִימָם לִים מְכִסִּים: יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ א-ל דְּנִי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ א-ל עֲלִינוּ מִכְתָּר בְּשִׁלְשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת מְכִילִין דְּרַחֲמִי, שְׁתַּהַי שְׁעָה זוֹ עַת רְצוֹן לְפָנֶיךָ וְתִהְיֶה עוֹלָה לְפָנֶיךָ קְרִיאַת שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מְכִילִין דְּרַחֲמִי שְׁבַסְסוּקִי מִי א-ל כְּמוֹהוּ, הַמְּכַנִּים אֶל שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת א-ל רַחוּם וְחַנוּן, אֲשֶׁר קִרְאָנוּ לְפָנֶיךָ, כְּאֵלֵינוּ הַשִּׁנָּה כָּל הַסּוֹדוֹת וְצָרוּפִי שְׁמוֹת הַקְּדוּשִׁים הַיּוֹצֵאִים מֵהֶם, וְזוּגֵי מִדּוֹתֵיהֶן, אֲשֶׁר אַחַת בְּאַחַת יָגִישׁוּ לְהַמְתִּיק אֶת הַדִּינִין תְּקִיפִין. וְכָכָה תִּשְׁלִיךְ בַּמְּצוּלוֹת יָם כָּל חַטֹּאתֵינוּ. וְתִשְׁפִּיעַ עֲלֵינוּ שְׁפַע יְשׁוּעָה וְרַחוּמִים מִקֵּד, וְזָכְרֵנוּ לְחַיִּים, מֶלֶךְ חָפֵץ בְּחַיִּים, וְכִתְבָּנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים. לְמַעַן אֶל-לֵהִים חַיִּים, וְנִזְכֶּה לְתַשׁוּבָה עֲלֵנָה, כִּי יִמְנָע פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שְׂבִים, וְקָרַע רוּעַ גִּזְרֵינוּ, וְיִקְרָאוּ לְפָנֶיךָ זְכוּתֵינוּ, וְתִתְּנֵנוּ אִפְּדָה עֲלֵינוּ לְטוֹבָה אֲמֵן: יְהִי לְרְצוֹן אֲמֵרִי כִּי וְהִגִּינוּ לְבִי לְפָנֶיךָ, א-ל דְּנִי צוּרִי וְגֹאֲלִי:

לאחר תפילת מנחה של היום הראשון של ראש השנה, נהוג ללכת למקור מים עם דגים ולומר תפילה מיוחדת המכונה 'תשליך', על פי הפסוק "ותשליך במצולות ים כל חטאתם".

לאחר תפילת מנחה של היום הראשון של ראש השנה, נהוג ללכת למקור מים עם דגים ולומר תפילה מיוחדת המכונה 'תשליך', על פי הפסוק "ותשליך במצולות ים כל חטאתם".

לאחר תפילת מנחה של היום הראשון של ראש השנה, נהוג ללכת למקור מים עם דגים ולומר תפילה מיוחדת המכונה 'תשליך', על פי הפסוק "ותשליך במצולות ים כל חטאתם".

הדלקת נרות

את נרות החג מדליקות הנשים והבנות (או גבר, כשאין אשה בבית) עם כניסת החג. אך (בשונה משבת) ניתן להדליק גם במהלך הערב, על ידי העברת אש מנר שדלק לפני החג.

בלילה השני של החג, תחילת זמן הדלקת הנרות הוא מאוחר יותר, רק לאחר צאת הכוכבים, וכמובן בהעברה מאש קיימת.

זמני הדלקת הנרות:

ליל ראשון של ראש השנה יום ראשון בערב (כ"ט אלול - 9.9)	ליל שני של ראש השנה יום שני בערב (א' בתשרי - 10.9)	
18:25	19:30	חיפה
18:33	19:30	תל אביב
18:13	19:28	ירושלים

ברכות הדלקת הנרות:

ברוך אתה א-ל דני, א-להינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו, וצונו להדליק נר של יום הזכרון:

ברוך אתה א-ל דני, א-להינו מלך העולם, שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה:

*כשאומרים את ברכת 'שהחיינו' בלילה השני של ראש השנה, בהדלקת הנרות או בקידוש, יש לכוון על אכילת פרי חדש שלא אכלו ממנו בעונה האחרונה. את הפרי החדש אוכלים לאחר הקידוש ולפני נטילת ידיים לסעודה (ומברכים עליו 'בורא פרי העץ').

סדר קידוש ליל ראש השנה

סברי מרנן:

ברוך אתה א-ל דני, א-להינו מלך העולם, בורא פרי הגפן:

ברוך אתה א-ל דני, א-להינו מלך העולם, אשר בחר בנו מכל עם ורוממנו מכל לשון וקדשנו במצותיו, ונתן לנו א-ל דני, א-להינו בצהבה את יום הזכרון הזה, את יום טוב מקרא קדש הזה יום תרועה מקרא קדש זכר ליציאת מצרים, כי בנו בחרת ואותנו קדשת מכל העמים, ודברך מלפנו אמת וקיים לעד. ברוך אתה א-ל דני, מלך על כל הארץ מקדש ישראל ויום הזכרון:

ברוך אתה א-ל דני, א-להינו מלך העולם, שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה:

*כשאומרים את ברכת 'שהחיינו' בלילה השני של ראש השנה, בהדלקת הנרות או בקידוש, יש לכוון על פרי חדש שלא אכלו ממנו בעונה האחרונה. את הפרי החדש אוכלים לאחר הקידוש ולפני נטילת ידיים לסעודה (ומברכים עליו 'בורא פרי העץ').

תפילות ראש השנה

בתפילת שמונה עשרה של ראש השנה, עשרת ימי תשובה ויום הכיפורים, יש שינויים ייחודיים (לדוגמה: 'המלך הקדוש' במקום 'הא-ל הקדוש') כמובא בסידורים ובמחזורי התפילה. חשוב לשים לב בעת התפילה.

שנה טובה

לאחר תפילת ערבית של הלילה הראשון, מאחלים האחד לשני: "לשנה טובה תכתבי/י ותחתמי/י".

'סימנים' טובים

בסעודת הלילה הראשון של ראש השנה לאחר הקידוש ונטילת ידיים, נהוג לאכול מאכלים מיוחדים לאות ולסימן שתהיה השנה הבאה עלינו, לטובה ולברכה.

למנהג חב"ד - תחילה טובלים בדבש את החלה ואוכלים, לאחר מכן טובלים תפוח בדבש, מברכים עליו 'בורא פרי העץ' ואומרים "יהי רצון מלפניך שתחדש עלינו שנה טובה ומתוקה" ואוכלים מהתפוח.

כמו כן אוכלים רימון לאות 'שירבו זכויותינו כרימון', וראש של דג או של איל, לאות 'שנהיה לראש ולא לזנב'.

בקהילות רבות ובמיוחד בקהילות הספרדים עורכים בתחילת הסעודה סדר מיוחד לאכילת הסימנים ואומרים "יהי רצון לפני כל סימן וסימן, כפי שמופיע במחזורי ראש השנה.

ויש קהילות שנהגו לעשות כן גם בלילה השני של ראש השנה.